

Svakodnevnica mladih na internetu – osam savjeta koja će vam pomoći do većeg sudjelovanja

Ovi savjeti usredsređuju na to kako vi kao roditelj/odrasla osoba na dobar način možete sudjelovati u tome čime se vaša djeca bave na internetu. Posjetite više stranica na kojima se daju savjeti i korisne obavijesti ukoliko želite dobiti informacije o, naprimjer, zaštiti protiv virusa i različitim oblicima programa za filtriranje. Linkove organizacijama i web-stranicama koje raspravljaju o ovim pitanjima naći ćete, između ostalog, ako pretražite sajt **www.surfalugnt.se**.

1. Posvetite jedan trenutak svakog dana i razgovarajte o internetu s vašim djetetom.

Razgovarajte na isti način kao kad ga pitate šta je bilo u školi, na treningu ili kako se igralo u dvorištu. Za mnoge mlade danas nije velika razlika sretati se preko kompjutera ili uživo.

2. Ponašajte se kao odrasla osoba i povlačite granice.

Nije nikako dobro za djecu koristiti kompjuter suviše dugo ili posjećivati web-stranice neprikladnog sadržaja. Posebno ako to utiče štetno na rad u školi ili na fizičko zdravlje djeteta. Povlačite jasne vremenske granice ukoliko smatrate da dijete surfuje previše ili predugo. Recite otvoreno ako smatrate da dijete ne treba posjećivati stranice sadržaja za koji smatrate da nije pogodan.

3. Budite radoznali!

Pitajte kako stvari funkcioniraju. Djeca su eksperti i rado žele pokazati da znaju i umeju. Neka vam ona pokažu koje web-stranice vole posjećivati i koji su im omiljeni isječci.

4. Naučite sami.

Odvojite ponekad nekoliko minuta radi surfanja po omladinskim stranicama da vidite kako izgledaju. Na taj način ćete imati više razumijevanja za to kako izgleda život vašeg djeteta na Internetu. Pročitajte tekstove koji govore o tome koji su vlasnici stranica kao i kako se radi u slučaju da iste treba prijaviti. Na taj način ćete biti spremniji u slučaju da nešto krene krivim putem.

5. Postavite zajednička pravila.

Razgovarajte s djetetom koliko dugo smje surfati. Možda dijete samo ima predstavu o tome koliko dugo je uredu. Razgovarajte i o tome koje informacije o sebi je uredu objavljivati. Nije opasno stavljati vlastite slike na internet, ali se mora strogo voditi računa o tome kome će slika biti dostupna.

6. Pomognite u vezi prijave ukoliko bi se nešto dogodilo.

Ukoliko bi dijete bilo izloženo nečemu na internetu, nemojte ga osuđivati. Saslušajte šta dijete ima da kaže i nek vam dijete samo pokaže šta se dogodilo, kako bi vi sami mogli stvoriti sliku o događaju. Podnesite uvijek prijavu! Na većini stranica postoji funkcija za prijavu. Obično se nalazi na dnu stranice pod rubrikom ili "anmä" ili "abuse". Ukoliko se počinitelj nalazi u neposrednoj blizini djeteta, naprimjer ako pohađa istu školu, uvijek je dobro obavijestiti školu o onome šta se dogodilo. Maltretiranje i izlaganje na internetu skoro uvijek je vezano uz situaciju u školi ili u razredu.

7. Budite dobar uzor.

Pokušajte postupati onako kako pripovjedate u pogledu interneta. Ukoliko želite da se dijete ponaša na određeni način na internetu, nije loše da se i vi sami pridržavate postavljenih pravila.

8. Nađite se tu.

Vi ne morate biti na svim web-stranicama koje djeca posjećaju da bi "se našli tu". Ponekad je dovoljno da sami razumijete o čemu je riječ. Na takav način biće vam lakše naći im se kad djeca žele razgovarati o svojim doživljajima, kako pozitivnim tako i negativnim. Možete im se naći kad nešto krene krivim putem a djeci je potrebna pomoć. Ili se možete naći tamo kao prisutna odrasla osoba na internetu.